

Länsstyrelsen
Norrbotten

1 (3)

Datum
2015-06-16

Diarienummer
4225-15

Regeringskansliet
Miljödepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Underlag till kontrollstation 2015 för anpassning till ett förändrat klimat (M2015/1162/Kl)

Länsstyrelsen har fått ovan rubricerade underlag på remiss. Länsstyrelsen har synpunkter på en stor del av förslagen i underlaget. Dessa biläggs i separat Excel-fil. Nedan följer ett urval av de viktigaste synpunkterna på förslagen i remissen.

Länsstyrelsens övergripande synpunkter

Underlaget som skickats ut på remiss är omfattande och komplext vilket försvårar möjligheten att urskilja en tydlig och genomtänkt strategi för klimatanpassningsarbetet i Sverige. En del områden är inte belysta och beskrivningen av en del sakfrågor behöver utvecklas. För att det samlade anpassningsarbetet ska vara effektivt och hållbart över tid, behöver en genomarbetad och strukturerad nationell klimatanpassningsstrategi utredas och fastställas. En sådan strategi kan utgöra utgångspunkt för beslut om prioritet, ordning, tidsperspektiv och resurstilldelning för insatser.

Samordning

Länsstyrelsen har synpunkter på underlagets förslag om samordnande myndigheter för klimatanpassningsarbetet (3:1, 3:2, 3:4, 3:7, 3:13, 3:14, 3:19, 7:6, 7:8, 10:2). Länsstyrelsen anser att samtliga berörda myndigheters sakkunskap och ansvarsområden behövs i klimatanpassningsarbetet. Den koncentration av ansvar som föreslås i underlaget anser Länsstyrelsen skulle påverka utvecklingen negativt då klimatanpassning kräver ingående kunskap och förståelse för respektive sakområde. Länsstyrelsen anser att det befintliga myndighetsnätverket för klimatanpassning kan utvecklas och fungera som samordningsforum, med stöd från det i underlaget föreslagna departementsövergripande forumet. Klimatanpassningsarbetet kan organiseras och genomföras effektivt och med rätt målfokus med hjälp av tydliga instruktioner till myndigheterna och resurstilldelning. Den i underlaget föreslagna strukturen med ansvarskoncentration till tre centrala myndigheter, skulle ändå behöva kompletteras med samordningsstrukturer och funktioner hos övriga myndigheter som arbetar med klimatanpassning. Länsstyrelsen förordar utveckling och integration i befintliga strukturer och processer, istället för att skapa parallella strukturer. Frågan om en eller flera samordnande myndigheter behöver utredas ytterligare.

Finansiering av länsstyrelsernas samordning

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om samordningsfunktion (7:4) vid länsstyrelserna. Länsstyrelsen anser att detta kan stärka länsstyrelsernas samordning, inte minst med myndigheter i den nationella expertkommittén. Länsstyrelsen delar inte utredningens förslag till finansiering av samordningsfunktion utan anser att medel bör tillföras länsstyrelserna för att finansiera en sådan samordning.

Kunskapsstöd till kommuner och regioner

När det gäller nationellt kunskapsstöd till kommuner och andra regionala aktörer (3:7) anser Länsstyrelsen att förmedlingen av denna bör samordnas på regional nivå för att kunna motsvara de mångskiftande behov som finns i Sveriges olika län och kommuner. Genom regional samordning kan samordningsvinster mellan kommuner och län uppmärksammas. Att frångå den regionala samordning som länsstyrelserna står för, innebär att frångå gällande ordning för samordning gentemot kommuner. Värt att notera att det i remissens förslag 3:11 anges att länsstyrelserna ska ha det regionala samordningsansvaret för stöd till kommuner och andra aktörer i länen. Länsstyrelsen anser att detta bör inkludera även det föreslagna kunskapsstödet.

Resurser till kommunerna

Länsstyrelsen ser positivt på förslagen i remissen om att stärka det kommunala klimatanpassningsarbetet (3:12). Till skillnad från utredningens förslag anser Länsstyrelsen att en sådan finansiering ska förmedlas genom länsstyrelserna. Ansökningar och tilldelning av medel kan då kopplas till de regionala handlingsplanerna. Även uppföljningsarbetet kan effektiviseras genom detta.

Forskning

När det gäller utveckling av forskning och forskningsstrategier inom klimatanpassning (3:13, 3:14) är det av största vikt att kompetenser och perspektiv tillförs från samtliga berörda sektorer och myndigheter inom respektive sakområde. Länsstyrelsen anser att den föreslagna nationella klimatanpassningskommittén bör få ett samordnande ansvar för detta arbete.

Naturmiljö

Nivån på de föreslagna åtgärderna (9:27, 9:28, 3:8, 3:9) bedöms inte stå i paritet med de naturmiljöproblem som beskrivs. Det behövs förslag på konkreta och kraftfulla åtgärder. Länsstyrelsen behöver även vägledning för konkreta insatser som kan begränsa de negativa effekterna på naturmiljön.

Synpunkter i övrigt

Länsstyrelsen ser det som ytterst viktigt att myndigheter och berörda aktörer vid utarbetande av nationella kunskapsunderlag, riktlinjer, strategier, etc. tar hänsyn till olikheter vad beträffar klimatförändringar och de olika förutsättningarna som finns i våra län och regioner.

Länsstyrelsen efterfrågar klimatanpassningsinsatser avseende långsiktigt miljöskydd för gruvdammar, förorenade områden, deponier, etc.

Länsstyrelsen anser att samordning mellan klimatanpassning och energiförsörjningsfrågorna är väldigt viktigt. Utvecklingen inom de båda områdena är beroende av varandra, speciellt vad gäller planering av försörjningssystem och transporter, men även den fysiska planeringen i allmänhet. I remissen saknar Länsstyrelsen en koppling till övrigt klimatarbete som pågår, hur kopplas anpassningsåtgärder samman med till exempel förebyggande åtgärder? Genom en tydligare samordning kan sannolikt synergieffekter uppnås dessa kan i sin tur leda till effektivare kapitalanvändning. Forsknings- och utvecklingsinsatser behövs och även dessa behöver integreras i andra områden så som samhällsbyggnad, geoteknik etc.

I avsnitt om areella näringar och jordbruk specifikt, omnämns vikten av kunskaps-spridning för att hantera problem med markavvattning, parasiter, växtskyddsfrågor, etc. Alla dessa frågor hanteras inom landsbygdsprogrammet och den kompetensutveckling som bedrivs inom detta. Anmärkningsvärt är dock att den programperiod som nyss startat (2014-2020) har extremt stora neddragningar på kompetensutveckling riktad till jordbruket. Detta innebär inte bara att det blir minskad volym på rådgivning till jordbruket utan också att den rådgivarkompetens som finns i landet blir svår att upprätthålla. Om man vill öka kompetensen, vilket Länsstyrelsen anser behövs, måste man därför satsa medel som gör detta möjligt. Förslagsvis inom landsbygdsprogrammet där en organisation för detta redan finns.

Länsstyrelsen anser att jämställdhetsperspektivet bör implementeras och beaktas i högre grad i remissen. Konsekvenserna av klimatförändringar och klimatanpassning skiljer sig åt beroende av kön och förutsättningar och möjligheter ser olika ut för kvinnor och män inom flera områden som berör klimatanpassning. I ett arbete av så pass central betydelse som klimatanpassning är jämställdhetsperspektivet viktigt att beakta då frånvaron av det istället kan konservera traditionella könsroller och leda till bristande jämställdhet.

Ärendets beredning

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sven-Erik Österberg efter föredragning av handläggare Micael Bredefeldt. I ärendets beredning har handläggare Sara Borgström, Marie Björklund, Ylva Sardén, Maria Widmark, Malin Stenman, samt enhetschef Erik Gustavsson deltagit. I den slutliga beredningen har även Karin Börjesson, enhetschef Social hållbarhet och samhällsskydd deltagit.

Sven-Erik Österberg

Micael Bredefeldt